

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 96/13, 89/16, 5/22 i 31/24) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 103/08, 5/22 i 39/25), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2022. GODINU POLITIČKE ORGANIZACIJE „SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE“

Broj: 03-07-6-468/23
Sarajevo, 25.12.2025. godine

S A D R Ź A J

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2 PREPORUKE	11

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka je izvršila pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Političke organizacije „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2022. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 8. stav (1) i stav (4) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) je izvršila pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Političke organizacije „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2022. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	5.760,13	4,72
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	1.912,00	1,56
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	7.000,00	5,73
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	107.482,97	87,99
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	122.155,10	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	122.155,10	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ iskazala je rashode u ukupnom iznosu od 129.581,48 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“. Skraćeni naziv: SDBiH.

Politička stranka je Rješenjem, broj: 032-0-Reg-19-001341 od 25.09.2019 godine upisana u registar kod Općinskog suda u Tuzli pod nazivom: Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“. Rješenjem Općinskog suda u Tuzli broj: 032-0-Reg-21-000986 od 02.07.2021. godine izvršen je upis promjene adrese sjedišta političke organizacije.

Sjedište političke stranke je u Tuzli, Turalibegova 22/1.

Lice ovlašteno za zastupanje Političke organizacije „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ je Enver Bijedić, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2022. godinu je Husein Tokić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, politička stranka ima sljedeće organizacione nivoe:

- Središnji ured,
- 2 kantonalne organizacije,

- 7 gradskih organizacija i
- 4 općinske organizacije.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Političke organizacije „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ za 2022. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2022. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Političke organizacije „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je pregled finansijskih izvještaja Političke organizacije „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ za 2020. i 2021. godinu, nakon čega su izdati izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, izdat je izvještaj o pregledu sa nalazima revizije i preporukama političkoj stranci da sačini program utroška sredstava na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i uporedba ostvarenih troškova sa planiranim, te da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa programom utroška sredstava, da u skladu sa odredbom člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, sve priloge prijavljuje u finansijskom izvještaju, da se ne finansira iz zabranjenih izvora, da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi pravilne i potpune evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i da izvrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima, te provede odgovarajuća knjiženja u svojim poslovnim knjigama.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije ispoštovala preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹.

Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 129.581,48 KM.

Programom utroška sredstava za 2022. godinu politička stranka je planirala ukupne rashode u iznosu od 166.500,00 KM i to: bruto plate u iznosu od 16.000,00 KM, ugovori o djelu u iznosu od

¹ U skladu sa odredbom iz člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog Zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

15.000,00 KM, troškovi kancelarijskog materijala u iznosu od 10.000,00 KM, troškovi električne energije u iznosu od 2.000,00 KM, troškovi zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 25.000,00 KM, troškovi ostalih zakupnina u iznosu od 3.000,00 KM, troškovi reprezentacije u iznosu od 15.500,00 KM i troškovi izborne kampanje u iznosu od 80.000,00 KM.

Analizom programa utroška sredstava, utvrđeno je da politička stranka nije sačinila program utroška sredstava na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i uporedba ostvarenih troškova sa planiranim, te da je finansijska sredstva utrošila mimo utvrđenog programa.

- Uvidom u godišnji finansijski izvještaj, Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka ostvarila troškove ugovora o djelu u iznosu od 33.150,45 KM, te je planirane troškove ugovora o djelu prekoračila za iznos od 18.150,45 KM.
- Politička stranka je ostvarila troškove u ukupnom iznosu od 36.359,35 KM, kako slijedi: troškove naknada za topli obrok, prevoz, regres i sl. u iznosu od 1.935,50 KM, rashode prethodnih godina u iznosu od 2.400,00 KM, telefonske troškove i ptt usluga u iznosu od 693,65 KM, troškove grijanja u iznosu od 751,83 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 2.176,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 726,65 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 425,79 KM, troškove reklame i propagande u iznosu od 11.639,59 KM, usluge oglašavanja u dnevnim novinama u iznosu od 500,00 KM, utrošena voda u iznosu od 99,29 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 2.276,68 KM, troškove poštarine, internet usluga u iznosu od 2.096,81 KM, troškove telefona (fiksni telefon) u iznosu od 1.112,20 KM, troškove telefona (mobilni telefon) u iznosu od 1.395,50 KM, troškove usluga u iznosu od 638,82 KM, troškove održavanja opreme u iznosu 365,04 KM i takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 7.126,00 KM, a koje nije planirala programom utroška sredstava.

S obzirom da politička stranka nije sačinila program utroška sredstava na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i uporedba ostvarenih troškova sa planiranim, te da je finansijska sredstva u iznosu od 54.509,80 KM utrošila mimo utvrđenog programa, prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ prekršila je odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ u poslovnim knjigama nije evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala sve primljene članarine i priloge fizičkih lica, nenovčane donacije po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“, besplatnog korištenja reklamnih površina („led display“), besplatnog korištenja dvorane tokom izborne kampanje i besplatnog korištenja poslovnih prostora, čime je prekršila odredbu člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala članarine u iznosu od 372,00 KM i priloge fizičkih lica u iznosu od 370,00 KM koje je primila u gotovom novcu putem blagajne, i iste nije u roku od 10 dana od dana prijema uplatila na transakcijski račun, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- (2) Politička stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da politička stranka nije uspostavila evidencije u poslovnim knjigama i nije prijavila u finansijskom izvještaju nenovčane donacije koje je ostvarila promocijom stranke i njenih kandidata putem društvene mreže „Facebook“ gdje je prema podacima sa platforme „Ad Library“, objavljen 61 oglas ukupne vrijednosti 2.545,00 KM.

- Kontrolom dostupnih podataka o oglašavanju na društvenoj mreži „Facebook“ utvrđeno je da su sljedeća fizička lica platila objave na društvenoj mreži i to: Husein Tokić 8 objava u iznosu od 634,00 KM, Midhat Šakić 8 objava u iznosu od 615,00 KM, Alen Nuhić 14 objava u iznosu od 313,00 KM, Nihad Čolpa 4 objave u iznosu od 221,00 KM, Sanel Đuzić 8 objava u iznosu od 202,00 KM, Emir Begić 9 objava u iznosu od 160,00 KM, Elsaid Fatušić 5 objava u iznosu od 100,00 KM, Alisa Džambić 2 objave u iznosu od 100,00 KM i Jasmin Hodžić 2 objave u iznosu od 100,00 KM, koje nije prijavila u godišnjem finansijskom izvještaju.
- Uvidom u „Ad Library“ utvrđeno je da je jedno anonimno lice putem društvene mreže „Facebook“ promovisalo Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine i platilo jedan oglas u iznosu od 100,00 KM.

S obzirom da politička stranka nije platila usluge objave na društvenoj mreži „Facebook“, niti je u postupku revizije predložena dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdio identitet donatora koji je izvršio plaćanje objave, Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ je ostvarila nenovčanu donaciju anonimnog donatora, što je suprotno odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (3) Uvidom u podatke o isticanju bilborda na Općim izborima 2022. godine, koje je dostavio „Transparency International BiH“, utvrđeno je da je politička partija tokom izborne kampanje 2022. godine koristila reklamne površine u Živinicama (1 „led display“) i Gračanici (1 „led display“), za koje politička stranka nema dokumentaciju.

Činjenica da je „Transparency International BiH“ evidentirao reklamne površine na kojima se oglašavala politička stranka, a da politička stranka nema dokumentaciju o zakupu reklamnih površina na 2 lokacije², ukazuje da je stranka u toku predizborne kampanje besplatno koristila reklamne površine, odnosno da je ostvarila nenovčane donacije procijenjene vrijednosti od 1.250,00 KM³.

Politička stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala i u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije donatora čiji identitet nije poznat, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (4) Pregledom podataka koji je dostavio „Transparency International BiH“ i dokumentacije o troškovima zakupa sala i dvorana, koje je u toku obavljanja pregleda predložila politička stranka, utvrđeno je da je politička stranka koristila dvoranu za održavanje predizbornog skupa dana 28.09.2022. godine, odnosno tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine u Živinicama (BKC Živnice), te da za njeno korištenje nije platila naknadu.

S obzirom da politička stranka nije evidentirala trošak iznajmljivanja prostora, te da isti nije platila, ostvarila je nenovčanu donaciju donatora čiji identitet nije poznat, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (5) Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ nije u poslovnim knjigama evidentirala i u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u Srebreniku i Lukavcu, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Prema podacima iz Izjave fizičkog lica Omić Mehmedalije, utvrđeno je da je politička stranka u 2022. godini u Srebreniku koristila bez naknade prostorije u vlasništvu navedenog fizičkog lica.
- Uvidom u Uvjerjenje Općine Lukavac, broj: 12-45-3553/21-1 od 15.02.2022. godine, utvrđeno je da je Općinska organizacija SDBiH Lukavac u toku 2022. godine za svoje

² Oglašavanje na sljedećim reklamnim površinama: 2 „led display“.

³ Prilikom obračuna iznosa nenovčanih donacija uzeta je cijena zakupa reklamnih površina prema cjenovniku dobavljača „Cromax“ d.o.o. Čelić, za „led display“ u iznosu od 625,00 KM.

potrebe koristila prostorije u ulici Septembarska br. 6, općina Lukavac, koji nije prijavila u godišnjem finansijskom izvještaju.

Politička stranka je imala obavezu prijaviti u godišnjem finansijskom izvještaju nenovčane donacije Općine Lukavac i fizičkog lica Omić Mehmedalije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u 2022. godini.

- (6) Politička stranka je primila prilog pravnog lica „Herceg” d.o.o. Srebrenik koje je u toku 2022. godine imalo zaključen ugovor o javnoj nabavci usluga sa organom izvršne vlasti čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala prilog pravnog lica „Herceg” d.o.o. Srebrenik u iznosu od 300,00 KM.

Uvidom u podatke iz eksternih izvora utvrđeno je da je pravno lice „Herceg” d.o.o. Srebrenik sa Ministarstvom prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona zaključilo Ugovor o javnoj nabavci zamjene i ugradnje energijski efikasnije stolarije od 10.08.2022. godine, ukupne vrijednosti 121.000,00 KM.

c) Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ prekršila je odredbe člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Politička stranka nije vodila poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka nije u poslovnim knjigama pravilno evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju nije pravilno iskazala podatke o prometu blagajne, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

U obrascu 2.1 (promet blagajne) godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka je iskazala početno stanje blagajne u iznosu od 19,50 KM, promet ulaza u iznosu od 852,00 KM, promet izlaza u iznosu od 852,00 KM i saldo blagajne na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 19,50 KM.

Kontrolom blagajničke dokumentacije, koju je politička stranka dostavila utvrđeno je da politička stranka nije vodila blagajnu u skladu sa pravilima i principima blagajničkog poslovanja.

Naime, uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je politička stranka putem blagajne primila članarine i priloge fizičkih lica u iznosu od 742,00 KM koje nije evidentirala u blagajni. Takođe je utvrđeno da nalozi naplate blagajne nisu numerisani i potpisani od strane lica koje je primilo novac.

- (2) Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ nije u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala članarine u iznosu od 370,00 KM i priloge fizičkih lica u iznosu od 372,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 13. i 14. Pravilnika.

Kontrolom naloga naplate blagajne, koje je politička stranka dostavila, utvrđeno je da su fizička lica uplatila članarinu kako slijedi: Žarko Vujović u iznosu od 84,00 KM, Rusmir Arnautović u iznosu od 120,00 KM, Damir Džafić u iznosu od 24,00 KM, Emir Hujdur u iznosu od 60,00 KM, Žarko Vujović u iznosu od 60,00 KM i Husein Tokić u iznosu od 24,00 KM. Takođe je utvrđeno da su dva fizička lica uplatila priloge, i to: Damir Džafić u iznosu od 250,00 KM i Ifat Mumić u iznosu od 120,00 KM. Politička stranka, suprotno računovodstvenim propisima, nije evidentirala sredstva u poslovnim knjigama i nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

Takođe, politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ je prekršila odredbe člana 6. Pravilnika⁴.

Kontrolom izvoda utvrđeno je da je Općina Srebrenik u toku 2022. godine na transakcijski račun političke stranke izvršila 11 uplata u iznosu od po 70,00 KM i jednu uplatu u iznosu od 119,52 KM, a na ime paušala dva lica Zihera Suljića i Mustafe Muratovića. Politička stranka je za svaku uplatu izdala jednu potvrdu o primljenoj članarini, na kojoj je kao donatora navela Zihir Suljić i Mustafa Muratović, njihove adrese prebivališta, datum uplate i jedinstveni matični broj. Osim što je za dva fizička lica izdala jednu potvrdu o članarini, politička stranka u istoj nije navela broj ličnog dokumenta i pojedinačni iznos članarine.

- (3) U obrascu 3 (izvori finansiranja) i 3-e (nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti) godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka nije iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnog oglašavanja na društvenoj mreži „Facebook“, oglašavanja putem „led display“ tokom izborne kampanje 2022. godine i besplatnog korištenja prostora za održavanje predizbornih skupova, te besplatnog korištenje poslovnih prostora u Srebreniku i Lukavcu, čime je prekršila odredbe člana 13. i 18. Pravilnika.
- (4) Politička stranka nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o rashodima i nije tačno, potpuno i pravilno iskazala rashode u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe 21, 22. i 23. Pravilnika.

- Analizom poslovnih evidencija, te uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora, utvrđeno je da politička stranka nije tačno i pravilno evidentirala troškove zakupa poslovnih prostora, što za rezultat ima pogrešno iskazane troškove u godišnjem finansijskom izvještaju.

Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove zakupa poslovnih prostora u iznosu od 20.548,37 KM, dok je poslovnim knjigama na kontu 401200- *Troškovi zakupa poslovnog prostora* evidentirala iznos od 19.474,01 KM. Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora koje je politička stranka dostavila utvrđeno je sljedeće:

1. Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora Središnjeg ureda u iznosu od 19.531,00 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Tuzli, koji je politička stranka zaključila sa fizičkim licima E.I. i S.I., utvrđeno je da mjesečna zakupnina iznosi 1.500,00 KM, odnosno da trošak godišnjeg zakupa iznosi 18.000,00 KM.
2. Politička organizacija „Socijaldemokrati Bosne i Hercegovine“ je sa Gradom Gradačac zaključila Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Gradačcu za 2022. godinu, prema kojem mjesečna zakupnina iznosi 35,10 KM, odnosno godišnja zakupnina iznosi 421,20 KM. Politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju je iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Gradačcu u iznosu od 351,00 KM.
3. Politička stranka je u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Kalesiji u iznosu od 165,00 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je zaključen sa Općinom Kalesija, utvrđeno je da mjesečna zakupnina iznosi 15,00 KM, odnosno troškovi zakupa poslovnog prostora za 2022. godinu dana iznose 180,00 KM. Takođe, uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je politička stranka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala troškove zakupa poslovnog prostora za decembar 2021. godine u iznosu od 15,00 KM, a da nije

⁴ U skladu sa odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

iskazala troškove zakupa poslovnog prostora za septembar i decembar 2022. godine u ukupnom iznosu od 30,00 KM.

4. Politička organizacija „Socijaldemokrati Bosne i Hercegovine“ je sa Gradom Živinice zaključila Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Živinicama, prema kojem mjesečna zakupnina iznosi 52,67 KM, odnosno zakupnina za tri mjeseca iznosi 632,04 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju, politička stranka je iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 158,01 KM.
5. Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupa poslovnih prostora u Srebreniku i Lukavcu koje je koristila bez naknade.
6. Politička stranka je u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Tuzli u iznosu od 800,00 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je politička stranka zaključila sa fizičkim licem L.O. utvrđeno je da je poslovni prostor dat u zakup na period od 01.09.2022. do 31.10.2022. godine, odnosno u vrijeme izborne kampanje, te da mjesečna zakupnina iznosi 400,00 KM.

Politička stranka je troškove zakupa poslovnog prostora u Tuzli u iznosu od 800,00 KM trebala iskazati u obrascu 4.2 (troškovi propagande) godišnjeg finansijskog izvještaja.

- Politička organizacija „Socijaldemokrati Bosne i Hercegovine“ nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove izborne kampanje po osnovu objava na društvenoj mreži „Facebook“ u vrijednosti od 2.545,00 KM⁵.
- Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupa reklamnih površina (2 „led display“), čime je troškove kampanje iskazala u manjem iznosu za 1.250,00 KM u odnosu na ostvarene.

„Transparency International BiH“ je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavio podatke o oglašavanju na Općim izborima 2022. godine, dok je politička stranka tokom obavljanja pregleda dostavila podatke o zakupu reklamnih površina za vanjsko oglašavanje, te je pregledom raspoložive dokumentacije utvrđeno da se politička stranka oglašavala na više lokacija, a da nema dokumentaciju o plaćanju za 2 lokacije (2 „led display“), procijenjene vrijednosti 1.250,00 KM⁶.

- Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama niti u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa dvorane, koju je politička stranka koristila tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine u Živinicama (BKC Živinice).
- Politička organizacija „Socijaldemokrati Bosne i Hercegovine“ je u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove ugovora o djelu u iznosu od 33.150,45 KM.

Uvidom u ugovore o djelu, koji su u postupku pregleda dostavljeni Službi za reviziju, utvrđeno je da je politička stranka zaključila ugovore o djelu za obavljanje različitih poslova u vrijeme izborne kampanje kao što su: pomoć u kampanji-organizacija skupova i vođenje programa na predizbornim skupovima, održavanje baze podataka, organizacija kampanje, te postavljanje plakata. Takođe je utvrđeno da ukupni troškovi ugovora o djelu za obavljanje poslova u periodu izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine iznose 8.894,59 KM.

S obzirom da su troškovi u iznosu od 8.894,59 KM nastali u vrijeme i za potrebe izborne kampanje, politička stranka je ove troškove trebala iskazati u obrascu 4.2 (Troškovi propagande) godišnjeg finansijskog izvještaja.

⁵ Kao što je navedeno u nalazu pod b) tačka 1.

⁶ Kao što je navedeno u nalazu pod b) tačka 2.

(5) Politička organizacija „Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine“ u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim obavezama, nije vršila usaglašavanje svojih obaveza sa dobavljačima, niti je u skladu sa odredbama člana 24. Pravilnika, u finansijskom izvještaju prijavila sve obaveze na dan 31.12.2022. godine.

- Politička stranka je u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema dobavljaču JP „Rad“ d.o.o. Lukavac u iznosu od 90,66 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine utvrđeno je da obaveze političke stranke prema dobavljaču JP „Rad“ d.o.o. Lukavac iznose 63,67 KM.
- S obzirom da politička partija nije iskazala sve troškove po osnovu zakupa poslovnih prostora, tako ni obaveze prema zakupodavcima nije tačno evidentirala u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

Navedeno ukazuje da politička stranka nema tačne evidencije o svojim rashodima, te da ne vrši redovna usaglašavanja stanja svojih obaveza, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

(6) Politička stranka u postizbornom finansijskom izvještaju nije iskazala sve nenovčane donacije i troškove izborne kampanje, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i odredbe Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH” broj: 10/18 i 5/22).

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁷ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Politička organizacija „Socijaldemokrati Bosne i Hercegovine“ je u svrhu izborne kampanje mogla da potroši sredstva u iznosu od 929.398,20 KM.

Politička organizacija „Socijaldemokrati Bosne i Hercegovine“ je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 12.684,43 KM, što ne odgovara stvarnom stanju.

Pored iskazanih troškova izborne kampanje u iznosu od 12.684,43 KM, u toku obavljanja revizije, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila i troškove izborne kampanje u iznosu od 13.489,59 KM⁸.

Naime, politička stranka je troškove izborne kampanje u iznosu od 9.694,59 KM umjesto u obrascu 4.2, iskazala u obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja, dok troškove izborne kampanje u iznosu od 3.795,00 KM uopšte nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Političkoj organizaciji „Socijaldemokrati Bosne i Hercegovine“ da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- ***da svake godine donosi program utroška sredstava na način kojim će se osigurati transparentnost trošenja sredstava, kao i uporedba ostvarenih troškova sa planiranim, te da finansijska sredstva troši u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava,***
- ***da prijavljuje sve priloge bez obzira na koji način ih ostvaruje,***

⁷ Član 15.10 stav (2) Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za članove kantonalnih skupština.

⁸ Ovaj iznos nije konačan jer nisu iskazani troškovi korištenja dvorane tokom kampanje.

- *da članarinu i dobrovoljne priloge uplaćuje neposredno na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate,*
- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne, tačne i potpune evidencije o svojim novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama, i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

Takođe, preporučuje se:

- *da sadržaj potvrde o primljenim priložima uskladi sa odredbom člana 6. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka,*
- *da gotovinsko poslovanje uspostavi u skladu sa principima i pravilima blagajničkog poslovanja i*
- *da redovno vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima, te provede odgovarajuća knjiženja u svojim poslovnim knjigama.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Politička organizacija „Socijaldemokrati Bosne i Hercegovine“ nije se očitovala na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Revizor

Tanja Golijanin